

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/49/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118325575
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6118325575.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. ako členov senátu, v právnej veci starostlivosti o maloletú: O. I., nar. XX. júla XXXX a maloletého: K. P., nar. XX. augusta XXXX, bytom ako matka, zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky: J. I., nar. X. augusta. XXXX, bytom T. XX, P., zastúpená JUDr. Martinou Slosiarikovou, advokátkou so sídlom AK Jelšová 2A, Banská Bystrica a otca: I. P., nar. XX. J. XXXX, bytom R. cesta XX, P. P., toho času bytom R. XX, P. P., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 37P/201/2018-561 zo dňa 10. augusta 2020 v spojení s opravným uznesením, č.k. 37P/201/2018-586 zo dňa 21. augusta 2020 a opravným uznesením, č.k. 37P/201/2018-588 zo dňa 26. augusta 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu v časti výroku II., ktorým okresný súd rozhodol, že oprávnenie zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok v bežných veciach majú obaja rodičia a vo výrokoch II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX **p o t v r d z u j e**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom, č.k. 37P/201/2018-561 zo dňa 10. augusta 2020 v spojení s opravným uznesením, č.k. 37P/201/2018-586 zo dňa 21. augusta 2020 a opravným uznesením, č.k. 37P/201/2018-588 zo dňa 26. augusta 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) rozhodol nasledovne:

I. Súd návrh otca na zverenie maloletých detí O. I., nar. XX.XX.XXXX a K. P., nar. XX.XX.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov zamietá.

II. Súd maloleté deti O. I., nar. XX.XX.XXXX a K. P., nar. XX.XX.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matky, pričom oprávnenie maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach majú obaja rodičia.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí, O. I., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 160,-Eur mesačne a K. P., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 140,-Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom 01.09.2018.

IV. Zročné výživné na maloleté deti, O. I., nar. XX.XX.XXXX a K. P., nar. XX.XX.XXXX spolu vo výške 2.700,-Eur súd otcovi povoľuje splácať v 40,-Eur mesačných splátkach na každé z detí zvlášť, spolu s bežným výživným až do zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky, a to počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi, O. I., nar. XX.XX.XXXX a K. P., nar. XX.XX.XXXX 1. každý páry týždeň v kalendárnom roku od piatka od 17.00 h, do nedele do 17.00 h,

2. každý párny rok počas zimných prázdnin od 24.12. od 15.00 h do 25.12. do 18.00 h, každý nepárny rok od 30.12. od 09.00 h do 03.01. nasledujúceho kalendárneho roka do 18.00 h, kedy sa nebude realizovať úprava styku podľa bodu 1,

3. každý párny rok počas jarných prázdnin od soboty, ktorou začínajú jarné prázdniny od 09.00 h do soboty, ktorou jarné prázdniny končia do 18.00 h, podľa termínov stanovených Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, kedy sa nebude realizovať úprava styku podľa bodu 1,

4. každý nepárny rok počas veľkonočných prázdnin od Zeleného štvrtka od 09.00 h do Veľkonočného pondelka do 18.00 h, kedy sa nebude realizovať úprava styku podľa bodu 1,

5. každý rok počas letných prázdnin od 01.07. od 09.00 h do 10.07. do 18.00 h a od 01.08. od 09.00 h do 10.08. do 18.00 h, kedy sa nebude realizovať úprava styku podľa bodu 1,

6. každý nepárny rok počas jesenných prázdnin od prvého dňa prázdnin od 09.00 h do posledného dňa prázdnin do 18.00 h, podľa termínov stanovených Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, kedy sa nebude realizovať úprava styku podľa bodu 1.

VI. Otec je oprávnený maloleté deti, Zoe Rumanovskú, nar. 14.07.2008 a Leonarda Bellu, nar. 13.08.2014 v stanovené dni a hodiny od matky prevziať pred rodinným domom matky a je povinný maloleté deti v stanovené dni a hodiny matke odovzdať pred rodinným domom matky.

VII. Matka je povinná maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť a otcovi styk s maloletými deťmi umožniť.

VIII. Súd maloletým deťom, O. I., nar. XX.XX.XXXX a K. P., nar. XX.XX.XXXX a ich rodičom ukladá povinnosť podrobiť sa poradensko-psychologickému procesu v Centre pre deti a rodiny, Q. XX, P. P.

IX. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

X. O trovách dôkazov rozhodne súd po právoplatnosti samostatným uznesením.

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že otec sa návrhom podaným na okresnom súde dňa 31.08.2018 domáhal zverenia maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti; poukázal na to, že s matkou maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti od marca 2018, nebolo možné sa s ňou dohodnúť na striedavej starostlivosti, po opustení domácnosti naďalej platil všetky spoločné účty, v rámci možnosti opatroval deti. V návrhu uviedol, že matka nedbá na zdravotný stav maloletých detí, správnu výživu, neverí medicíne, len ľudovému liečiteľstvu. Poukázal tiež na to, že matka je nezamestnaná, nemá dostatočný príjem, nezabezpečuje maloletým náležitú stravu, preorientovala sa na vegánstvo a vegetariánstvo. Matka mu pritom ani neposkytuje presné a pravdivé informácie o deťoch a tieto si musí dohľadávať svojpomocne. Matka maloletých detí v písomnom vyjadrení (a v priebehu celého konania pred súdom prvej inštancie) s návrhom otca nesúhlasila, žiadala maloleté deti zveriť do jej osobnej starostlivosti a navrhla, aby otcova bola určená vyživovacia povinnosť na maloletú O. v sume 300,- Eur mesačne a na maloletého K. v sume 250,-Eur mesačne, počnúc dňom podania návrhu. Žiadala upraviť styk otca s maloletými deťmi. Potvrdila tvrdenie otca o tom, že v spoločnej domácnosti bývali do februára 2018, kedy otec opustil spoločnú domácnosť, od ktorého dátumu sa otec stretáva s maloletými len v jej prítomnosti. Zdôraznila, že od narodenia sa o maloleté deti stará výlučne sama, maloleté majú stravovacie obmedzenia, maloletý K. je na bezlaktózovej strave, maloletá O. na bezlepkovej strave. Otec tieto zdravotné obmedzenia nerešpektuje. Vyjadrila nedôveru k otcovi, že tento sa vie o deti náležitým spôsobom postarať a tvrdila, že od septembra 2018 otec na výživu maloletých detí neprispieval. Kolízny opatrovník maloleté deti odporučil zveriť do starostlivosti matky, u ktorej neboli zistené žiadne pochybenia. Matka zvláda svoje rodičovské povinnosti, o deti je riadne a s láskou postarané. Poukázal na pohovor s maloletými deťmi, ktoré sa vyjadrili tak, že u matky im je dobre.

1.2 Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 24 ods.1, 2, 3, 4, § 62 ods.1, 2, 4, 5, § 75 ods.1, § 25 ods.1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“ alebo „zákon č. 36/2005 Z.z.“), vykonal rozsiahle dokazovanie na viacerých pojednávaniach, oboznámil sa so stanoviskom právnej zástupkyne matky, opakovane vykonal výsluch rodičov maloletých detí, oboznámil sa so stanoviskom opatrovníka maloletých detí, vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými účastníkmi konania ako i zabezpečenými z úradnej povinnosti súdom. Okresný súd v konaní vykonal výsluch maloletých detí, nariadil znalecké dokazovanie, vypočul znalkyňu, ktorá podala znalecký posudok. V priebehu konania pred súdom prvej inštancie tento opakovane neodkladnými opatreniami dočasne upravil výkon rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva, najmä pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletými deťmi. Skutkové zistenia okresného súdu z vykonaného dokazovania sa premietli do odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia tiež vyplýva, že rodičia maloletých detí v priebehu konania menili svoje návrhy najmä pokiaľ ide o zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti, resp. do striedavej osobnej

starostlivosti; pokiaľ ide o výšku výživného ako aj rozsah úpravy styku, matka v priebehu konania navrhovala styk otca s maloletými deťmi zakázať.

1.3 Na základe vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu rodičov, doposiaľ úprava výkonu rodičovských práv a povinností súdom vykonaná nebola. Rodičia žili v spoločnej domácnosti do marca 2018, od kedy maloleté deti zostali v starostlivosti matky. Vzhľadom na návrh zverenia maloletých detí do striedavej starostlivosti, okresný súd skúmal vhodnosť takejto úpravy, pričom poukázal na predpoklady pre rozhodnutie súdu o striedavej starostlivosti. Ustálil, že predpokladom je aj vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť ich intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletých detí, rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou, mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa. Ak sa rodičia na striedavej osobnej starostlivosti nevedia dohodnúť, sú odôvodnené pochybnosti o tom, či by výchovné prostredie založené autoritatívnym rozhodnutím súdu bolo stabilné a v záujme maloletých detí a či by rodičia boli schopní sa následne dohodnúť na ďalších zásadných otázkach súvisiacich s osobnou starostlivosťou o maloleté deti. Na základe vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že striedavá osobná starostlivosť nebude v najlepšom záujme maloletých detí, pričom vychádzal z výsluchov účastníkov a záverov znaleckého posudku. Striedavej osobnej starostlivosti bráni skutočnosť, že rodičia sú diametrálne odlišní vo svojich výchovných postojoch, ktoré dosahujú až mieru antagonizmu, navzájom popierajú svoje výchovné metódy a spôsobilosť vykonávať starostlivosť o maloleté deti. Komunikácia rodičov je nedostatočná, nie sú schopní dohodnúť sa na zásadných otázkach výchovy a starostlivosti o deti, riešiť konflikty zmierlivo a formou kompromisov a ich postupy takto disharmonicky a negatívne vplývajú na maloleté deti, sú príčinou vzniku nepriaznivých prejavov správania maloletého K. i negativistického nastavenia maloletej O. vo vzťahu k otcovi. Okresný súd tak nemal za preukázané, že zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti je v ich záujme a že by takouto formou starostlivosti boli lepšie zaistené potreby maloletých detí. Z uvedených dôvodov návrh otca na zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti zamietol a skúmal, ktoré výchovné prostredie je pre maloleté deti najvhodnejšie vzhľadom na záujem obidvoch rodičov o výkon osobnej starostlivosti o deti. Okresný súd ustálil, že obaja rodičia majú vytvorené vhodné bytové podmienky pre starostlivosť o deti a sú spôsobilí vychovávať a zabezpečiť starostlivosť o ne, prihliadol na skutočnosť, že od rozdelenia spoločnej domácnosti matka v prevažnej miere zabezpečovala osobnú starostlivosť o deti, v jej starostlivosti neboli sociálnym šetrením zistené žiadne nedostatky, matka sa o deti riadne stará, pozná ich povahy, potreby, dohliada na ich zdravotný stav, má vytvorené vhodné bytové podmienky pre starostlivosť o ne. Súď prihliadal aj na vyjadrenia maloletých detí, ktoré prejavili túžbu zostať v starostlivosti matky a s otcom sa stretávať. Pri zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky tak okresný súd vychádzal zo záverov znaleckého posudku, odporúčenia opatrovníka a prejavenej túžby maloletých detí.

1.4 S poukazom na ustanovenie § 28 Zákona o rodine okresný súd určil, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok v bežných veciach, pričom zdôraznil, že rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov nedochádza k odňatiu ani k obmedzeniu rodičovských práv druhého rodiča, práva zostávajú zachované a k ich výkonu sú naďalej oprávnení obaja rodičia. Súdom nebolo zasiahnuté do spôsobilosti na právne úkony ani jedného z rodičov, ani do výkonu ich rodičovských práv a povinností v zmysle § 38 Zákona o rodine. Súď prvej inštancie zdôraznil, že pokiaľ ide o podstatné veci maloletých detí, na týchto sú povinní rodičia sa vždy dohodnúť a v prípade ak sa nedohodnú, rozhodne na návrh niektorého z nich súd.

1.5. Pri rozhodovaní o výške výživného okresný súd aplikoval ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pričom mal preukázané, že maloletá O. má XX rokov, od septembra 2020 navštevuje 7. ročník základnej školy, školské poplatky sa neplatia. Predtým navštevovala súkromnú základnú školu so zvýšenými poplatkami. Maloletá sa v škole nestravuje vzhľadom na stravovacie obmedzenia. Maloletý K. bude mať X rokov, od septembra 2020 navštevuje 1. ročník základnej školy. Obidve maloleté deti majú záujmovú činnosť, navštevujú karate, kde sa na každé z detí platí 40,-Eur mesačne a klavír, kde sa na každé z detí platí suma 150,-Eur ročne. So záujmovým krúžkom karate sú spojené zvýšené výdavky na obidve maloleté deti spojené so súťažami a sústredeniami. Maloleté deti bývajú v spoločnej domácnosti s matkou, náklady na domácnosť sú rozdelené medzi troch členov rodiny, predstavujú na bývanie sumu 278,61 Eur. Okresný súd v danom prípade prihliadal na zvýšené výdavky matky ohľadom stravovania sa maloletých detí, ich stravovacie obmedzenia, u maloletého K. na bezlaktózovú stravu a u maloletej O. na histamínovú intoleranciu. Matka uvádzala priemerné mesačné výdavky u maloletej O. na krúžok karate

v sume 344,-Eur a u maloletého K. v sume 200,-Eur. V súvislosti so zdravotným stavom maloletých detí okresný súd konštatoval, že tieto bývajú často choré, matka má zvýšené výdavky na bežné lieky, sú vedené v psychologickej, ortopedickej, zubnej, gastroenterologickej a imunoalergologickej ambulancii. Matka maloletých detí je zamestnaná, jej príjem podľa vlastného vyjadrenia dosahuje cca 340,-Eur mesačne, poberá rodinné prídavky. Otec je zamestnaný, podľa oznámenia zamestnávateľa je jeho príjem 1.808,38 Eur mesačne a otec maloletých detí sám uviedol, že má príjmy z podnikania, približne 1.300,-Eur za rok. Rodičia maloletých detí inú vyživovaciu povinnosť nemajú. Vo vzťahu k svojmu príjmu otec maloletých detí namietal, že jeho príjem v čistom je len cca 1.300,-Eur mesačne, zamestnávateľ uvádzal hrubú výšku príjmu. Pokiaľ ide o plnenie vyživovacej povinnosti, okresný súd ustálil, že otec maloletých detí prispieva na ich výživu v zmysle neodkladného opatrenia vykonateľného v máji 2019 sumou 150,-Eur mesačne na každé z maloletých detí, podľa jeho vlastného vyjadrenia prispel na záujmový krúžok maloletých detí, maloletým deťom platí sporenie v Prvej stavebnej sporiteľni, čo v konaní nepreukázal. Pokiaľ je v možnostiach a schopnostiach rodičov po finančnej stránke, medzi odôvodnené potreby maloletých detí patrí okrem základných bežných potrieb na stravu, ošatenie, obuv, bývanie, školské povinnosti aj záujmová voľnočasová aktivita maloletých detí. Otec neuviedol výslovný nesúhlas s tým, aby maloleté deti navštevovali záujmový krúžok, považoval však výdavky na záujmové krúžky za nadhodnotené a neprimerané. S touto námietkou sa súd prvej inštancie stotožnil, výdavky uvádzané matkou predovšetkým na karate pre maloleté deti nekorešponujú s odôvodnenými výdavkami maloletých detí. Suma uvádzaná matkou ako výdavok na každé z maloletých detí nekorešponduje so sumou po zrátaní všetkých výdavkov na maloleté deti ohľadom záujmového krúžku karate. Matka poukázala na výdavky, ktoré neboli reálne vynaložené, len by mala záujem do budúcnosti, aby tieto vynaložené boli. Aj keď na strane rodičov je možnosť prispievať na záujmové voľnočasové aktivity maloletých detí, tieto je potrebné korigovať a usmerňovať tak, aby boli vynaložené účelne. Nemožno jednostranne náklady na záujmové krúžky maloletých detí prenášať do vyživovacej povinnosti druhého rodiča, ktorý maloleté deti nemá v osobnej starostlivosti. Je povinnosťou rodičov dohodnúť sa ohľadom opodstatnených a účelných výdavkov na záujmovú činnosť, ktorá maloleté deti baví a napĺňa, ale tak, aby zodpovedali aj možnostiam povinného rodiča. S prihliadnutím na tieto závery súd prvej inštancie určil otcovi vyživovaciu povinnosť na maloleté O. v sume 160,-Eur mesačne a na maloletého K. v sume 140,-Eur mesačne; nevyhovel tak návrhu matky na priznanie ňou požadovanej sumy výživného na maloleté deti v sume 350,-Eur mesačne na každé z maloletých detí zvlášť, a to z dôvodu nepreukázania takých odôvodnených výdavkov na maloleté deti, ktoré by odôvodňovali uvedenú sumu výživného; aj matkinej vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, ktorá je zamestnaná a dosahuje príjem a zároveň z dôvodu poberania rodinných prídavkov matkou. Výšku výživného určenú otcovi považoval za výšku, ktorá je v jeho možnostiach, schopnostiach a príjmových pomeroch bez ohrozenia jeho vlastných životných potrieb.

1.6 Rozhodujúc o výške výživného, súd sa zaoberal výškou zročného výživného za obdobie od podania návrhu (od 01.09.2018) do dňa vyhlásenia rozsudku vo veci samej (do 10.08.2020). Ustálil, že otcovi vznikol dlh na výživnom vo výške 2.700,-Eur na obe maloleté deti, pričom vychádzal zo zhodných vyjadrení rodičov, z ktorých vyplýva, že otec maloletých detí si od opustenia spoločnej domácnosti plnil vyživovaciu povinnosť na maloleté deti v sume 300,-Eur mesačne na obe deti až do septembra 2018. Od septembra 2018 do mája 2019 si otec vyživovaciu povinnosť neplnil a ak poukazoval, že plnil túto vyživovaciu povinnosť na účet maloletej O., matka nemala možnosť disponovať týmito finančnými prostriedkami. Okresný súd zročné výživné určil ako súdom určené výživné v sume 300,-Eur mesačne na obe deti za 9 mesiacov (september 2018 až máj 2019), spolu v sume 2.700,-Eur, ktoré otcovi povolil splácať v 40,-Eur mesačných splátkach na každé z maloletých detí zvlášť spolu s bežným výživným až do zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok. Okresný súd uviedol, že pri určovaní výšky splátok prihliadal na sumu zročného výživného, dobu splatnosti, ako aj celkové osobné a majetkové pomery otca.

1.7 Pri rozhodovaní o úprave styku okresný súd vychádzal zo skutočnosti, že medzi rodičmi maloletých detí je nedostatočná komunikácia, sú narušené ich vzťahy; prihliadal na vek, denný režim, zdravotný stav, plnenie si školských povinností, mimoškolské aktivity a záujmy detí, ale taktiež na osobné, sociálne, ekonomické i bytové pomery otca a plnenie jeho pracovných povinností. Okresný súd mal za preukázané, že otec má v súčasnosti zabezpečené samostatné bývanie, čo potvrdilo i sociálne šetrenie. Maloleté deti už domácnosť otca poznávajú, čo vyplýva aj z tvrdení maloletých detí. Maloletá O. poukázala len na nedostatočne pútavý program zo strany otca, meškanie na záujmovú činnosť, čo súd považoval za odstrániteľné nedostatky. Maloletý K. prejavil túžbu s otcom stretávať sa tak, ako je to teraz. Okresný

súd styk otca s maloletými deťmi upravil v zhode s posledne nariadeným neodkladným opatrením, otec bude oprávnený sa s maloletými deťmi stretávať každý druhý víkend od piatku do nedele aj s nočným prespatím, čo vyplýva aj z odporúčaní a záverov znaleckého posudku. Po odpadnutí prv konštatovaných prekážok sa takýto rozsah styku aj realizuje, nebolo preukázané, že by to negatívne vplývalo na maloleté deti. Okresný súd upravil stretávanie sa otca s deťmi aj počas vianočných, jarných, veľkonočných, letných a jesenných prázdnin vzhľadom na narušenú komunikáciu medzi rodičmi, nakoľko mal za to, že rodičia by neboli schopní dospieť k dohode ohľadom stretávania sa otca s maloletými deťmi počas dní voľna a prázdnin. Mal pritom za to, že maloleté deti majú právo zažiť zvyky a tradície v rodine a domácnosti otca počas vianočných prázdnin, ako i veľkonočných prázdnin, majú mať možnosť stráviť s otcom ucelenejší čas počas letných a jarných prázdnin. Okresný súd neupravoval kontakt otca s maloletými deťmi aj počas týždňa z dôvodu, že v čase rozhodovania nemal preukázané akú záujmovú činnosť a v akom rozsahu a v ktorých dňoch budú deti navštevovať v priebehu školského roka. Záujmové krúžky pritom nemôžu mať prednosť pred kontaktom otca s maloletými deťmi, je na rodičoch, aby v prípade záujmu otca o kontakt s deťmi aj v priebehu týždňa, našli spravodlivé riešenie a na tomto sa aj sami dohodli. Zvlášť výrazný apel adresoval súd prvej inštancie otcovi maloletých detí, aby venoval pozornosť predstavám a túžbam maloletých detí ohľadne spoločne stráveného času, vytvoril pre deti pútavý a pestrý program tak, aby maloleté deti radi trávili čas s otcom a tešili sa na spoločné stretnutia.

1.8 Okresný súd rovnako aplikoval ustanovenie § 37 ods.2 písm. d) Zákona o rodine a z dôvodu preukázaného narušeného vzájomného vzťahu medzi rodičmi, ich nedostatočnú komunikáciu, diametrálne odlišné výchovné postoje, vzájomné spochybňovanie sa v rodičovských rolách, prejavovaní si nedostatku vzájomnej úcty, rešpektu a dôvery, ako i narušeného vzťahu maloletej O. k otcovi, s prihliadnutím aj na odporúčenie znalkyne okresný súd rodičom maloletých detí nariadil výchovné opatrenie. Apeloval na oboch rodičov, aby si uvedomili význam a rolu druhého rodiča v živote maloletých detí, apeloval na potrebu vzájomného rešpektu, úcty a dôvery, potreby komunikácie najmä v záujme maloletých detí. Výrazný apel adresoval súd prvej inštancie aj otcovi maloletých detí, aby prijal rady matky ohľadom stravovacích obmedzení detí, tieto neznevažoval, nezľahčoval aj s prihliadnutím na skutočnosť, že tieto boli potvrdené aj odborníkmi, ale aj samotnými maloletými deťmi. Matka by rovnako nemala nadmerným kritizovaním a trvaním na stravovacích obmedzeniach znevažovať pozíciu otca maloletých detí, nakoľko z lekárskeho potvrdení neboli potvrdené u maloletých detí alergie, ale len formy intolerancie na určité druhy potravín.

1.9 Pri rozhodovaní o trovách konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p., nakoľko dôvody pre iné rozhodnutie o trovách konania súd v prejednávanej veci nezistil. O trovách znaleckého pritom okresný súd rozhodne samostatným uznesením.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, jeho výrokom II., III., IV., V. a VIII., podala v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom právnej zástupkyne matka (ďalej aj „odvolateľka“), v ktorom navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, alternatívne, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že určí na zastupovanie maloletých detí a spravovanie majetku maloletých detí matku, určí vyživovaciu povinnosť otca k maloletým deťom vo výške 350,-Eur na každé maloleté dieťa zvlášť a v súvislosti s tým upraví i výšku zročného výživného, ktoré bude splatné naraz bez možnosti splácať zročné výživné v splátkach, upraví styk otca s maloletými deťmi na každý párný týždeň v roku v sobotu v čase od 13.00 hod. do 17.00 hod. a v nedeľu v čase od 13.00 hod. do 17.00 hod. a uložil im povinnosť podrobiť sa poradensko-psychologickému procesu iba rodičom. Namietla odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1 písm. f) a h) C.s.p.; tvrdila, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 V konkrétnostiach namietla, že súd prvej inštancie rozhodol nesprávne vo vzťahu k zastupovaniu maloletých detí a spravovaniu ich majetku. Zdôraznila, že súd v konaní rozhodoval o zastupovaní a správe majetku maloletých detí v zmysle § 24 Zákona o rodine a nejedná sa o zásah podľa § 38 Zákona o rodine, ide len o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností v bežných veciach týkajúcich sa maloletých detí. Tvrdila, že zastupovanie maloletých detí a spravovanie majetku maloletých detí rodičom, ktorému boli deti zverené do osobnej starostlivosti, nemá taký obsah, rozsah a charakter, ktoré by bolo možné označiť za obmedzenie, pozastavenie, pozbavenie rodičovských práv, predmetom konania nebolo rozhodovanie o akomkoľvek obmedzení rodičovských práv. Poukázala na rozhodovaciu prax súdu, najmä rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 16CoP/51/2013 a rozsudok

Okresného súdu Zvolen č.k. 15P/38/2012 zo dňa 12.03.2013 a tvrdila, že zastupovanie a spravovanie majetku oboma rodičmi nepovažuje za úpravu rešpektujúcu záujem maloletých detí.

2.2 Pokiaľ okresný súd upravil styk otca s maloletými deťmi, matka maloletých detí tvrdila, že súdom stanovená úprava styku nezodpovedá najlepšiemu záujmu maloletých detí. Uviedla, že po tom ako maloleté deti oboznámila so znením rozsudku mali maloleté deti nočné mory, maloletá O. sa zobudila s výkrikom rovnako ako maloletý K., ktorý tvrdil, že sa mu sníval hrozny sen o veľkom bielom hadovi. Maloletá začala plakať, že nechce u otca byť ani spávať, zopakovala to niekoľko krát. Vo vzťahu k prázdninám uviedla, že má vtedy veľa sústredení, na ktoré sa teší a takto ich už nebude môcť absolvovať, keďže otec je proti všetkým mimoškolským aktivitám maloletých. Otec maloletých sa pritom na pojednávaní vyjadril, že je proti tomu, aby deti navštevovali krúžok karate. Vo vzťahu k úprave styku taktiež matka namietla, že otec zotrval na tom, že stravovacie a zdravotné obmedzenia maloletých detí nie sú ničím preukázané, z čoho pre matku vyplýva, že otec ich nebude ani v budúcnosti rešpektovať. Z dokazovania vyplynulo, že otec zakazuje maloletým deťom hovoriť matke aké potraviny im podával. Súdom mal zvážiť, či je potrebné uprednostniť právo otca na styk s maloletými deťmi, ktorý im nerešpektovaním ich diagnóz trvalo a dlhodobo poškodzuje zdravie, alebo či uprednostniť právo maloletých detí na ochranu zdravia a zdravý fyzický a psychický vývoj. Otec dlhodobo sponchyboval zdravotné obmedzenia maloletých detí, a preto je potrebné uprednostniť právo maloletých detí na ochranu zdravia. Súdom určený rozsah stretávania sa od piatku do nedele a úprava počas prázdnin až v rozsahu 10 dní vrátane prespatia však právo dieťaťa na ochranu zdravia nezabezpečuje, maloleté deti sú deti v rozsahu troch dní vystavené porušovaniu ich stravovacích obmedzení zo strany otca. Matka taktiež poukázala na nedostatky výchovy otca, nevhodnosť pripraveného programu, umožnenie hrať sa na počítači hry neprípustné deťom do 15 rokov, nútenie maloletej O., aby sa hrala na detskom ihrisku s podstatne mladšími deťmi. Matka dodržiava záujem maloletých detí a absolvuje s nimi výlety do prírody a spoločné hry. Podľa vyjadrení maloletých detí, najmä maloletej O., otec im nevie vytvoriť program, ktorý by obe deti zaujal, u matky maloleté deti takýto deficit nepocitujú. Taktiež zdôraznila, že maloleté deti bývajú často choré, otec sa ani raz neponúkol, že by s chorými deťmi zostal doma a matka sa mohla venovať svojmu zamestnaniu, pričom k zhoršeniu zdravotného stavu maloletých detí dochádza po realizácii styku s otcom. Zdravotné obmedzenia maloletých detí, ich nedodržiavanie znižuje ich imunitu, spôsobuje častú chorobnosť. Následky konania otca znáša jedine matka, keď deti vylieči, znova a v rámci realizácii styku s otcom sa opakuje nedodržiavanie obmedzení a nastupuje opakovaná chorobnosť. K tomuto matka taktiež uviedla, že dôsledkom takéhoto konania otca je skutočnosť, že nie je schopná nájsť si zamestnanie, keďže je neustále doma s deťmi.

2.3 Vo vzťahu k úprave styku taktiež matka poukázala na to, že súd neskúmal, či bývanie otca má trvalý charakter, nežiadal predloženie nájmovej zmluvy na byt otca. Tvrdila, že správanie sa otca je v rozpore so záujmami detí, je nespoľahlivým rodičom, mal dostatok času, aby preukázal opak alebo aspoň snahu o zlepšenie svojho vzťahu k maloletým deťom a snahu o prispôbenie sa k zdravotnému stavu. Otec tak hrubo zasahuje do práv maloletých detí, ohrozuje ich zdravotný, ako i psychický stav. Súdom nezistoval a ani otec maloletých detí počas celého konania netvrdil, ako chce vypíňať čas s maloletými deťmi, aké spoločné aktivity by realizoval, tak aby deti upútal a zbavil ich nadobudnutého postoja, že sa s ním nudia. V konaní pred súdom prvej inštancie ani jedno z maloletých detí neprejavilo pranie stretávať sa so svojim otcom v širšom rozsahu než v rozsahu niekoľkých hodín bez prespatia. Súdom prvej inštancie odklon od názoru maloletých detí nijako neodôvodnil. Vyjadrila tiež názor, že otázku úpravy styku v širšom rozsahu by bolo na mieste riešiť po tom, čo sa situácia v rodine upokojí, otec presvedčí matku o tom, že bude rešpektovať zdravotný stav maloletých detí, bude participovať na ich liečebnom programe počas ich bežných ochorení, bude ich podporovať v obľúbených voľnočasových záujmoch.

2.4 Odvolateľka zároveň tvrdila, že výška vyživovacej povinnosti nezodpovedá potrebám maloletých detí a ani zárobkovým a majetkovým pomerom otca, pričom stanovil výšku výživného rovnako ako v nariadenom neodkladnom opatrení, pričom z inštitútu neodkladného opatrenia vyplýva, že môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere. Rozsudkom okresný súd rozhodoval vo veci samej, viac ako rok od vydania neodkladného opatrenia, nie je tak možné prijať záver, že po uplynutí jedného roka a zmene pomerov na strane maloletých detí je súdom určené výživné primeraným výživným. Medzičasom maloletý K. začal navštevovať povinnú školskú dochádzku, čím sa preukázateľne zvýšili výdavky matky na starostlivosť. V konaní pred súdom matka maloletých detí pritom podrobne špecifikovala výdavky na maloleté deti, zdôraznila, že zvýšené výdavky súvisia so zdravotnými obmedzeniami maloletých detí, ako aj s mimoškolskými aktivitami maloletých detí. Zdravotné obmedzenia maloletých detí otec

maloletých detí popiera a na zdieľaní výdavkov súvisiacich s mimoškolskými aktivitami sa podieľa len sporadicky. Bolo preukázané, že otcov príjem predstavuje 1 800,-Eur mesačne netto zo zamestnania a dosahuje aj príjem z podnikania, matkin čistý príjem predstavuje 340,-Eur. Prípadní iní zamestnávateľia neakceptujú neustále čerpanie OČR, v dôsledku čoho matka nie je schopná nájsť si zamestnanie s vyšším príjmom. Pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti má súd prihliadať na zachovanie zásady úmernosti životnej úrovni detí k životnej úrovni rodičov, aby deti rozdielnou životnou úrovňou rodičov nestrádali, aby boli uspokojené ich potreby v takej miere, ako by boli uspokojené v prípade, ak by rodičia žili v spoločnej domácnosti ako partneri. Matka súdu prvej inštancie uviedla skutočné výdavky na maloleté deti, uviedla, aké by boli jej výdavky, keby napríklad nekupovala deťom výstroj na karate z druhej ruky, ako aj oblečenie, počítať atď. Toto si súd nesprávne vyložil, keď v rozsudku uvádza, že matka uvádzala nie reálne vynaložené náklady na maloleté deti. Za jednoznačné odvolateľka považovala, že životná úroveň otca je nepomerne vyššia od životnej úrovne maloletých detí ako aj matky. Ak otec maloletých detí svoje výdavky vyčíslil na sumu 930,-Eur, na vlastnú spotrebu mu zostane mesačne suma 870,-Eur, pričom k tomu je potrebné pripočítať príjem otca z podnikania. Považovala tak za preukázané, že je v schopnostiach a možnostiach otca prispievať na výživu maloletých detí vo výške sumy vyššej ako 300,-Eur na obe maloleté deti. Otec maloletých detí v konaní pred súdom tvrdil, že prispieval na účet maloletých detí, na ktorom by malo byť 1 500,-Eur. K takémuto účtu matka dispozičné právo nemá, z týchto peňazí nie je objektívne možné uspokojovať potreby maloletých detí. Ak však otec bol schopný okrem výživného prispievať pravidelne i na bankový účet maloletých detí, je schopný prispievať na výživu maloletých detí vo vyššom rozsahu, ako stanovil súd. Matka považovala za nespravodlivé, aby vyvažovanie životnej úrovni rodičov maloletých detí postihovalo iba stranu matky.

2.5 Matka maloletých detí nevidela dôvod, aby otec nemohol zročné výživné zaplatiť naraz bez splátkového kalendára, resp. vo vyšších splátkach popri bežnom výživnom. Podľa súdnej praxe v prípade umožnenia splácať zročné výživné v splátkach, je výška splátok stanovená tak, aby dlh na zročnom výživnom bol zaplatený do jedného roka. Otec o splátkový kalendár nežiadal, pričom súd mu určil splátkový kalendár na dobu 38 mesiacov, vyše troch rokov, čo je neprípustné a neprimerané a najmä v rozpore so záujmom maloletých detí. Tento dlh predstavuje dlh na výživnom, dlh spôsobený porušením základnej zákonnej povinnosti otca voči maloletým deťom, takémuto stavu nemožno poskytnúť súdnu ochranu v podobe splátkového kalendára na tri roky.

2.6 Pokiaľ ide o uloženie povinnosti absolvovať poradensko-psychologický proces, matka vyjadrila názor, že maloleté deti boli už dosť vystavované tlaku rôznych psychologických vyšetrení u svojho psychológa, v rámci znaleckého dokazovania a v rámci výsluchu na súde. Deti by mali byť čo najmenej zaťažované dôsledkami prebiehajúceho konania. Je na rodičoch, aby nadobudli voči sebe dôveru a naučili sa spolu komunikovať. Matka tak namietla, že v súčasnej dobe nie je v záujme maloletých detí, aby sa tieto podrobili poradensko-psychologickému procesu.

3. Otec maloletých detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu trval na tom, aby právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok bolo ponechané obom rodičom. Uviedol, že zastupovanie maloletých detí v bežných veciach funguje napriek menším nezhodám medzi rodičmi (dohoda rodičov o návšteve základnej školy Radvanská). Spravovanie majetku maloletých detí iba matkou by nebolo v prospech maloletých. Deti nemajú žiadny iný majetok, ktorý by spravoval len otec; finančné nároky matky sú nad rámec jej príjmov a aj príjmov otca, tento majetok by mohla využiť len vo svoj prospech a nie v prospech maloletých. Poukázal na to, že maloletej O. uložil na účel sumu 1.500,-Eur, z ktorej viackrát hradil potreby maloletých detí, ak by sa správcom majetku stala matka, tieto prostriedky by nemuseli byť použité v prospech maloletých detí. Napokon uviedol, že ak by k dohode medzi rodičmi nedošlo, matka môže stále navrhnúť, aby súd rozhodol o opodstatnenosti použitia majetku maloletých detí.

3.1 Pokiaľ ide o úpravu styku otec maloletých detí súhlasil s úpravou styku uvedenou v napadnutom rozhodnutí, a to do doby, kým nebude ukončený poradenský proces, počas ktorého sa preukáže, ktorá možnosť stretávania sa s maloletými je najvhodnejšia pre maloleté deti. Už zo znaleckého posudku vyplýva, že maloleť K. potrebuje ochranu oboch rodičov a preferuje skúr otca; maloleť O. síce preferuje matku, táto ju však svojimi výchovnými metódami neusmerňuje a naďalej dovoľuje znevažovať otca a povyšovať svoje záujmy nad stretávanie sa s otcom.

3.2 Otec maloletých sa vyjadril ku konkrétnym námietkam matky vo vzťahu k úprave styku, vyjadril nespokojnosť s tým, že súd vykonal výsluch maloletých detí, čo mohlo viesť k veľkému psychickému

vypätíu maloletých detí. Naďalej mal zato, že matka maloletej O. rozpráva, že otec jej nič nepríspeje, nepredložila však žiadny dôkaz, ktorý by potvrdil jej podieľanie sa na záujmových krúžkoch. Matka by maloletým nemala sľubovať veci, na ktoré nemá finančné prostriedky. Otec maloletých zároveň vyjadril nesúhlas s krúžkom karate, z dôvodu, že ide o bojový šport, na návšteve tohto krúžku sa rodičia nedohodli. Vo vzťahu k uvedenému krúžku mieni podať návrh na rozhodnutie súdu podľa ustanovenia § 35 Zákona o rodine. Zdôraznil, že tento krúžok je finančne náročný, matka chce platiť maloletej drahšie vybavenie a drahšie sústredenia s úplnou podporou otca a bez jeho účasti. Tvrdil, že zdravotné obmedzenia maloletých detí plne rešpektuje a nepodáva im jedná, ktoré nemôžu, tvrdil však, že riadne genetické vyšetrenie na potvrdenie zdravotnej diagnózy vykonané nebolo. Naďalej zotrval na podozrení, že matka maloletých detí trpí ortorexiou a aquaholizmom a môže tým ohrozovať maloleté deti.

3.3 Otec maloletých tvrdil, že maloletým deťom vytvára program podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, ktorý je pre maloleté deti vhodný; ak sa maloletý hrá počítačové hry, nejde o hry, ktoré sú maloletým neprístupné, otec pritom dozerá na priebeh celého hrania sa. Tvrdil, že aj on má výhrady k programu, ktorý maloletým deťom pripravuje matka.

3.4 Vo vzťahu k zdravotnému stavu maloletých detí zdôraznil, že tým, kto poškodzuje zdravie maloletých je matka, ktorá mu nepodáva presné a poriadne informácie a nepripravuje maloleté deti na stretnutia s otcom. Ak matka poukazovala na časté OČR, otec maloletých uviedol, že od začiatku bojoval o striedavú starostlivosť o maloleté deti s tým, že má záujem tráviť s maloletými deťmi viac času, jeho zamestnávateľ mu poskytuje viac OČR, ako je bežné. Naproti tomu matka, ktorá podľa svojich vyjadrení nemá žiadne zamestnanie, bráni striedavej starostlivosti o maloleté deti. Ak sa matka nedokáže riadne postarať o maloleté deti, otec je na starostlivosť o maloleté deti pripravený.

3.5 Nakoľko matka maloletých detí v podanom odvolaní tvrdila, že súd neskúmal, či má bývanie otca trvalý charakter otec zdôraznil, že toto bývanie bolo preverené sociálnou kuratelou a bolo vyhodnotené ako vhodné. Predložil nájomnú zmluvu.

3.6 Otec maloletých detí nesúhlasil s tvrdením matky, že je nespoľahlivým rodičom, ktorý koná v rozpore so záujmami matky, opak je podľa jeho názoru pravdivý. Osobnou starostlivosťou o maloletých iba zo strany matky sú poškodzované záujmy detí, ich vývin a zdravie, morálne hodnoty, citové vzťahy a rozumové napredovanie. Súdnemu rozhodnutiu a jeho záverom sa otec maloletých podriadiť a má záujem podrobiť sa aj poradenskému procesu. Toto je však zo strany matky neustále napádané a spochybňované; matka neustálymi podaniami prostredníctvom právnej zástupkyne ochudobňuje maloleté deti, vynaložené finančné prostriedky nevedú v prospech maloletých detí a dlhšie konanie bude tento stav len zhoršovať. Otec tvrdil, že práva a povinnosti patria obom rodičom, nie sú len povinnosťami otca aj matky, ktorá sa stále domáhal iba práv ale povinnosťami sa bráni.

3.7 Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť s navýšením výživného v zmysle odvolacieho návrhu matky otec nesúhlasil a tvrdil, že jeho čistý mesačný príjem predstavuje cca 1.150,-Eur s tým, že pracovný pomer má dohodnutý na dobu určitú, do 31.12.2020. Zamestnávateľ bude v najbližšej dobe prehodnocovať svoje stavy a pôsobenie na území Slovenskej republiky z dôvodu poklesu tržieb a korona krízy. Zrekapituloval svoje mesačné výdavky a uviedol, že rozdiel v príjmoch a výdavkoch dokázal zabezpečovať z poskytnutých odmien, ktoré predstavovali 200,- Eur mesačne a z príjmu z podnikania vo výške 100,- Eur mesačne. Okrem vyčíslených výdavkov mu ostáva len suma 100,- Eur, z ktorej musí v zmysle rozhodnutia súdu uhradiť zročné výživné. Opätovne zdôraznil, že matka sa domáha iba práv ale povinnosťami sa bráni; môže prípadne predať svoj rodinný dom, zvýšiť tak svoj príjem a ten poskytnúť maloletým deťom. Výdavky matky spojené so starostlivosťou o maloleté deti považoval za vysoké až prehnané; každý by mal žiť život, na ktorý má a nie, ktorý by chcel mať. Matka by mohla znížiť svoje životné náklady alebo zvýšiť svoj príjem tak, aby tieto boli vyrovnané.

3.8 Vo vzťahu k zročnému výživnému otec maloletých detí uviedol, že výživné počas konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností ukladal na účet maloletých detí a z tohto účtu platil potreby maloletých detí; uhradil celkom potreby maloletých detí vo výške 2.610,-Eur. Podľa jeho názoru tak bolo výživné platené riadne, odvolanie proti rozsudku však nepodal, nakoľko svoje finančné prostriedky míňal len na maloleté deti a nie na seba. Nie je v súčasnosti schopný splatiť zročné výživné v jednej splátke alebo do jedného roka.

3.9 Otec maloletých detí napokon súhlasil s návrhom matky, aby sa poradenskopsychologického procesu zúčastnili iba rodičia s tým, aby toto výchovné opatrenie bolo uložené samostatne čo najskôr.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu odkázal na svoje stanovisko prednesené na pojednávaní a odporučil napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecnej správny potvrdiť.

5. Matka maloletých detí v ďalšom vyjadrení zotrvala na podanom odvolaní a dôvodoch v ňou uvedených, nad rámec odvolacích návrhov žiadala, aby odvolací súd otcovi maloletých detí zakáže styk s maloletými. Poukázala ja jednotlivú realizáciu styku po rozhodnutí okresného súdu; tvrdila, že otec nezabezpečuje maloletým deťom vhodný program a naďalej dáva deťom nevhodnú stravu. Tým, že otec zdravotné obmedzenia maloletých detí nerešpektuje, sústavne poškodzuje zdravie maloletých detí. S deťmi sa neučí, maloletá Zoe má po stretnutí s otcom zlé výsledky v škole a poznámky, je z toho nervózna a musí učivo doháňať a opravovať si známky. N. nerobí domáce úlohy ani s maloletým K., toto ponecháva na matke. Počas styku sa otec deťom nevenuje, necháva maloletého K. hrať sa počítačové hry. Pripravuje im nevhodný program, nerešpektuje program dňa najmä pokiaľ ide o ukladanie detí na spánok. Otec tiež nezabezpečuje maloletým deťom pitný režim, nie je ochotný kupovať vitamíny a výživové doplnky pre deti. Nerešpektuje tiež ďalšie diagnózy detí a odporúčania lekárov; s deťmi necvičil ani raz.

6. K replike matky vyjadrenia (duplika) podané neboli.

7. Po predložení spisu odvolaciemu súdu matka maloletých detí opakovane zotrvala na skutočnosť, že podľa jej názoru nie je v záujme maloletých detí realizovať styk otca s maloletými deťmi tak ako ho upravil súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku; mala zato, že otec maloletých naďalej poškodzuje zdravie maloletých detí. Otec vedie maloleté deti k závislostiam a lenivosti, nezaujíma sa o ich želania a túžby, nedbá ani na hygienu maloletého a nedá mu ani čisté oblečenie.

8. Ďalšie relevantné vyjadrenia podané neboli.

9. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vec preskúmal v rozsahu určenom § 380 ods. 1, 2 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 C.s.p., z dôvodov uvedených v odvolaniach a v rozsahu ustanovenia § 65 a § 66 C.m.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, ods.2 C.s.p., v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny, vrátane závislého výroku o nároku na náhradu trov konania.

9.1 Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Po preskúmaní obsahu spisu, obsahu napadnutého rozhodnutia okresného súdu, s prihliadnutím na odvolacie dôvody odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne a odvolanie matky nie je dôvodné. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v rámci rozsiahleho dokazovania dostatočne zistil nielen skutkový ale aj skutočný stav, a to ako vo vzťahu o otázke zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti jedného z rodičov (prípadne do striedavej starostlivosti), v otázke úpravy styku, určenia výživovacej povinnosti a jej výšky a určenia zročného výživného odo dňa podania návrhu do dňa vyhlásenia rozhodnutia okresným súdom. Súd prvej inštancie správne zvážil vhodnosť uloženia výchovného opatrenia; zaoberal sa tak všetkým otázkami, ktoré v konaní nastolili účastníci konania ale aj otázkami, ktoré zo zisteného skutkového stavu vyplynuli a o ktorých mohol súd prvej inštancie rozhodovať aj bez návrhu. Zaoberal sa aj dôvodmi, ktoré by odôvodňovali priznanie nároku na náhradu trov konania niektorému z účastníkov; žiadne takéto dôvody nezistil.

11. Okresný súd konal o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Okrem rozhodovania o zverení maloletých do starostlivosti jedného z rodičov súd prvej inštancie správne rozhodoval aj o určení výživného, jeho výške a úprave styku; rodičom maloletých detí a maloletým deťom uložil výchovné opatrenie spočívajúce v uložení povinnosti podrobiť sa poradenskopsychologickému procesu v Centre pre deti a rodiny, P. P.. V tomto smere súd prvej inštancie postupoval správne, keď po zistení, že rodičia maloletých detí spolu nežijú a spoločne nezabezpečujú starostlivosť

o maloletých, tieto zveril do osobnej starostlivosti jedného z rodičov (matky); súd prvej inštancie sa v konaní (a odôvodnení napadnutého rozhodnutia) zaoberal aj návrhom otca o zverenie maloletej do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Okresný súd v napadnutom rozhodnutí precízne vysvetlil, prečo v čase rozhodovania považoval zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky za najvhodnejšie, uviedol, na ktoré skutkové okolnosti zistené vykonaným dokazovaním v tomto smere prihladal a aj ako jednotlivé vykonané dôkazy vyhodnotil. S jeho závermi v tomto smere sa odvolací súd stotožňuje a v celom rozsahu na nich poukazuje. Nakoľko súd prvej inštancie považoval za najvhodnejšie zverenie maloletých do osobnej starostlivosti matky, správne návrh otca na zverenie detí do jeho starostlivosti zamietol.

11.1 Výrok I. rozsudku okresného súdu (ktorým návrh otca na zverenie maloletých do jeho osobnej starostlivosti zamietol) odvolaním napadnutý nebol. Výrok II., ktorým okresný súd maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky a upravil oprávnenie maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, bol odvolaním napadnutý len v rozsahu zastupovania a správy majetku maloletých detí.

11.2 Je zrejmé, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o osobnej starostlivosti k maloletým deťom prihladal na vykonané dokazovanie, vychádzal zo záverov znaleckého posudku a výsluchu znalca, odporúčenia opatrovníka a zohľadnil prejavenu túžbu maloletých detí. Okresný súd správne zistil, že po rozpade partnerského vzťahu v marci 2018 osobnú starostlivosť o maloleté deti zabezpečovala prevažne matka, okrem dní, počas ktorých bol otcovi upravený styk s maloletými deťmi. Tento bol počas konania upravovaný aj prostredníctvom neodkladných opatrení (a to viacnásobne); súd prvej inštancie dočasne upravoval styk otca s maloletými deťmi na návrh ale aj bez návrhu, najmä v prípade, keď odpadli dôvody, pre ktoré bolo prv vydané neodkladné opatrenie nariadené. Okresným súdom zistený stav vo vzťahu k zvereniu maloletých detí do starostlivosti jedného z rodičov zodpovedá obsahu spisu, obsahu vykonaného dokazovania a korešponduje so závermi v konaní pred okresným súdom podaného znaleckého posudku, z ktorých vyplýva vhodnosť zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky.

12. Okresný súd však druhým výrokom pri zverení maloletých detí do starostlivosti matky rozhodol aj o tom, že oprávnenie maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach majú obaja rodičia. Odvolateľka tvrdila, že zastupovanie maloletých detí a spravovanie majetku maloletých detí rodičom, ktorému boli deti zverené do osobnej starostlivosti, nemá taký obsah, rozsah a charakter, ktoré by bolo možné označiť za obmedzenie rodičovských práv; mala zato, že zastupovanie a spravovanie majetku oboma rodičmi nepovažuje za úpravu rešpektujúcu záujem maloletých detí.

12.1 K uvedenému odvolací súd uvádza, že z ustanovenia § 24 zákona č.36/2005 Z.z. vyplýva, že súd v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvoze, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Uvedené ustanovenie sa primerane aplikuje aj v prípade potreby úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú (§ 36 ods.1 zákona č.36/2005 Z.z.). Z citovaného ustanovenia § 24 zákona č.36/2005 Z.z. ale nemožno nijako vyvodit', že (iba) zverenie maloletého dieťaťa je dôvodom pre rozhodnutie o tom, že právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok v bežných veciach patrí iba rodičovi, ktorému bolo maloleté dieťa zverené. Uvedené práva sú súčasťou rodičovských práv oboch rodičov. Z vykonaného dokazovania nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zásah do rodičovských práv a povinností, v konečnom dôsledku takéto skutočnosti nevyplývajú ani z podaného odvolania. V bežných veciach môže rozhodovať každý z rodičov samostatne, v iných než bežných veciach (v podstatných veciach) sú rodičia povinní sa dohodnúť; pokiaľ sa nedohodnú, rozhodne na návrh z rodičov súd. Ustanovenie § 24 ods.1 zákona č.36/2005 Z.z. nie je prekážkou takého rozhodnutia, ktorým by súd ponechal právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok obom rodičom. Výkon rodičovských práv a povinností nezávisí od skutočnosti, či sú rodičia maloletého dieťaťa manželmi, prípadne či spolu žijú, prípadne či je maloleté dieťa zverené do starostlivosti len jedného z rodičov. Zverením maloletého dieťaťa vo výlučnej osobnej starostlivosti len jedného z rodičov, ak nepristúpia ďalšie skutočnosti, nestráca druhý rodič svoje rodičovské práva, vrátane práva maloletého dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je v tomto rozsahu správne.

13. Okresný súd určil otcovi maloletých detí prispievať na ich výživu sumou 160,-Eur mesačne na maloletú O. a sumou 140,-Eur mesačne na maloletého K.; vždy do 15-teho dňa vopred, k rukám matky, počnúc dňom 01.09.2019. Matka maloletých detí namietla výšku súdom určeného výživného tvrdiac, že nezodpovedá potrebám maloletých detí a ani zárobkovým a majetkovým pomerom otca.

13.1 Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu nielenže poukázal na kritériá určovania výživného a jeho výšky vyplývajúce z ustanovenia § 62 a ustanovenia § 75 Zákona o rodine, ale tieto pri zistenom skutkovom stave aj správne aplikoval. Súd prvej inštancie zisťujúc a posudzujúc majetkové pomery rodičov ustálil príjem matky a príjem otca; vychádzal správne z pomerov rodičov maloletých detí, ktoré boli dané v čase vyhlásenia rozhodnutia. Posudzujúc odôvodnené potreby maloletých detí vychádzal z veku maloletých detí, stupňa školského vzdelávania, bežných výdavkov, zvýšených výdavkov v súvislosti so stravovaním maloletých detí a ich zdravotnými obmedzeniami, pomerne častou chorobnosťou maloletých a zároveň v súvislosti s nákladmi súvisiacimi s voľnočasovými aktivitami maloletých detí, medzi ktoré zaradil krúžok karate a hru na klavíri. Pokiaľ matka maloletých detí vyčíslovala náklady na voľnočasové aktivity, tieto výdavky považoval okresný súd na nadhodnotenú a nekorešpondujúcu s odôvodnenými výdavkami; matka maloletých uvádzala náklady, ktoré neboli reálne vynaložené, len by mala záujem, aby vynaložené boli.

13.2 Odvolateľka namietala, že súd prvej inštancie stanovil výšku výživného rovnako, ako v nariadenom neodkladnom opatrení, ktorým súd ukladá platenie výživného v nevyhnutnej miere. K uvedenej námietke odvolací súd uvádza, že samotná skutočnosť, že neodkladným opatrením bolo stanovené výživné vo výške 300,-Eur mesačne na obe maloleté deti bez ďalšieho neznamena, že súd v rozhodnutí vo veci samej určí vyššie výživné, ako v neodkladnom opatrení. Pri rozhodovaní neodkladným opatrením súd často nemá (a ani nemôže mať) náležite zistené všetky skutočnosti, na ktoré má prihliadať pri určovaní výšky výživného, dokazovanie vykonáva len v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení. Až pri rozhodnutí vo veci samej musí mať náležite zistený skutkový, resp. skutočný stav v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie; rozhodnutiu vo veci predchádza riadne a úplné dokazovanie (ktoré nie je podmienkou pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení). Odvolateľka ani netvrdila, že súd prvej inštancie nezistil skutočný stav v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie dostatočne, netvrdila, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, iba tvrdila, že je v možnostiach otca a potrebám maloletých detí, aby bolo určené vyššie ako priznané výživné.

13.3 Pokiaľ ide o odôvodnené potreby maloletých detí okrem bežných výdavkov súvisiacich s ich bežnými potrebami matka maloletých detí poukazovala predovšetkým na náklady spojené s voľnočasovými aktivitami, predovšetkým súvisiace s krúžkom karate, keď matka uviedla priemerné mesačné výdavky u maloletej O. vo výške 344,-Eur a u maloletého K. vo výške 200,-Eur mesačne. Uvedené je v rozpore so základným mesačným poplatkom vo výške 40,-Eur. Je síce potrebné v tomto smere zohľadniť aj potrebu nákupu v danom prípade športového oblečenia, prípadne športových pomôcok, tento výdavok by bol ale jednorazový a v zásade ak by mal byť odôvodnený, mal by byť aj v súlade s možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Výdavok 344,-Eur mesačne dosahuje výšku mesačného príjmu matky, ťažko potom ustáliť, že zodpovedá možnostiam matky a životnej úrovni, ktorú matka dosahuje.

13.4 Vo vzťahu k otcovi maloletých detí okresný súd síce poukázal na oznámenie jeho zamestnávateľa vo vzťahu k jeho priemernému mesačnému príjmu vo výške 1.808,38 Eur, tento však otec maloletých namietal keď uviedol, že zamestnávateľ uviedol brutto príjem. Námietka otca má však logický základ, keď podľa potvrdenia zamestnávateľa je hrubá mzda a príjem po zrážkach uvedený totožný. Zároveň z lustrácie v Sociálnej poisťovni (čl. 480 spisu) vyplýva, že tam uvedený vymeriavací základ je totožný ako hrubý príjem uvedený v oznámení zamestnávateľa. Vzhľadom k odvodovým povinnostiam je tak zrejme, že čistý príjem otca nezodpovedá vymeriavaciemu základu; je znížený o úhrn poistného (na zdravotné a sociálne poistenie) a preddavku na daň. Vymeriavací základ je totiž suma, z ktorej sa určuje výška odvodov na zdravotné a sociálne poistenie; hrubá mzda (vymeriavací základ) je mzda pred zdanením a odpočítaním povinných odvodov na zdravotné a sociálne poistenie; čistá mzda je mzda, ktorá je zamestnancovi vyplatená na účet po zrazení odvodov a preddavku na daň. Ak teda zamestnávateľ uviedol na žiadosť súdu iba hrubú mzdu otca, ktorá je totožná so zisteným vymeriavacím základom, je zrejme, že otec takýto príjem (1.808,38 Eur) v čistom pre účely určenia výšky výživného nedosahuje a jeho reálnym príjmom je ním tvrdená suma cca 1.200 - 1.300,-Eur (pričom výšku priemernej mzdy u otca ovplyvňuje mesiac marec 2020, kedy dosiahol vysoký príjem zrejme z dôvodu poskytnutých odmien). Ak

matka v rámci svojej odvolacej argumentácie vychádzala z príjmu otca vo výške 1.800,-Eur mesačne v čistom, jej výpočet, že pri akceptovaných výdavkoch (930,- Eur) mu ostane suma 870,-Eur, je nesprávny. Ak teda otcovi mesačne ostane po odpočítaní ním vyčíslených výdavkov suma 370,- Eur mesačne, jediným záverom môže byť konštatovanie, že ani životná úroveň otca, jeho možnosti, schopnosti a majetkové pomery neumožňujú, aby prispieval na výživu maloletých detí matkou požadovaným výživným; resp. aby bolo možné konštatovať, že mesačný výdavok na krúžok karate (544,- Eur na maloleté deti spolu), je takým výdavkom, ktorý zodpovedá kritériám pre určenie výšky výživného. Matka ani netvrdila (okrem príjmu otca) jeho takú životnú úroveň, ktorá by plnenie požadovaného výživného umožňovala. Otec maloletých detí má síce pozemok, ktorý je však zaťažený hypotékou, vlastné bývanie nemá, užíva byť, ktorého je nájomcom a žiadny ďalší majetok otca (ktorý by vypovedal o jeho vyššej, resp. vysokej životnej úrovni) ani netvrdila.

13.5 Ak teda okresný súd ustálil, že aj voľnočasové aktivity maloletých detí je potrebné korigovať tak, aby náklady na ne boli vynaložené účelne, tomuto záveru nemožno nič vytknúť. Matka mohla a mala vyčísliť náklady spojené s voľnočasovými aktivitami, ktoré má a nie ktoré by mohla mať; príjmové možnosti a životná úroveň rodičov im celkom zrejme nedovoľujú zabezpečiť nákup športovej výstroje a uhradiť prípadné sústredenia v takom rozsahu, ako požaduje matka, keď vyčíslené náklady (544,- Eur) predstavujú takmer jednu tretinu súčtu príjmov matky a otca, ktorí nepochybne majú aj iné náklady spojené so zabezpečením svojho bývania, vlastných základných potrieb a základných potrieb maloletých detí.

13.6 Odvolací súd považuje za nepochybné, že v súvislosti so zdravotným stavom maloletých detí a ich intoleranciami vznikajú vyššie ako bežné výdavky, tieto však matka v odvolaní nešpecifikovala a nie sú ani v takej výške, aby bolo možné konštatovať nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške vyživovacej povinnosti, aj s prihliadnutím na možnosti, schopnosti, majetkové pomery a životnú úroveň rodičov.

13.7 Vo vzťahu k výživnému matka zároveň poukazovala na skutočnosť, že maloletý začal medzičasom (zrejme po rozhodnutí súdu prvej inštancie) navštevovať školskú dochádzku; túto skutočnosť však okresný súd, rozhodujúci v auguste zohľadnil keď u maloletého ustálil, že od septembra (2020) bude navštevovať prvý ročník základnej školy; na povinnú školskú dochádzku maloletého tak prihliadal.

13.8 Matka v podanom odvolaní jednostranne vyhodnocuje tvrdenie otca, že tento prispieval na účet maloletých detí, na ktorom má byť cca 1.500,-Eur a argumentuje, že pokiaľ otec prispieval okrem výživného aj na účet maloletých detí, je v jeho schopnostiach platiť výživné vo vyššej, ako okresným súdom určenej výške. Toto tvrdenie je v rozpore s vyjadrením otca, ktorý uviedol, že v čase, keď výživné matke neplatil (čo bolo dôvodom pre určenie výšky zročného výživného), uhrádzal výživné na ním zriadený účet, z ktorého platil niektoré výdavky maloletých detí. Je otázke, prečo matka plnenie vyživovacej povinnosti uhrádzaním potrieb maloletých nezohľadnila pri zročnom výživnom (ktoré bolo určené vo výške, ako keby otec svoju vyživovaciu povinnosť neplnil vôbec). Nešlo teda o sporenie otca nad rámec vyživovacej povinnosti ale o „svojský“ spôsob otca plnením vyživovacej povinnosti inak ako k rukám matky; z toho dôvodu okresný súd správne rozhodol, že otcovi vznikol dlh na výživnom.

13.9 Odvolací súd napokon vo vzťahu k výživnému v reakcii na tvrdenie matky, že je nespravodlivé, aby vyvažovanie životnej úrovne rodičov maloletých detí postihovalo len matku uvádza, že nespravodlivým by bolo, ak by sa jednostranne prihliadalo iba na výdavky spojené s voľnočasovými aktivitami maloletých detí bez prihliadnutia na možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného rodiča.

13.10 S prihliadnutím na vyššie uvedené považoval odvolací súd odvolacie námietky matky ohľadom výšky výživného za nedôvodné a rozhodnutie okresného súdu, ktorý určil výživné na maloletú O. vo výške 160,- Eur a na maloletého K. vo výške 140,- Eur, za súladné so skutkovými zisteniami a kritériami pre určenie výšky výživného.

14. Matka maloletých detí namietla výrok súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o zročnom výživnom nielen čo do výšky zročného výživného ale aj vo vzťahu k povoleniu zaplatenia v splátkach o výške mesačnej splátky 40,- Eur na každé z maloletých detí zvlášť.

14.1 Pokiaľ ide o výšku zročného výživného túto matka namietla len vo vzťahu k výške bežného výživného, s ktorým nesúhlasila. Ak odvolací súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu o určení a výške bežného výživného, výška zročného výživného je vypočítaná správne, ako rozdiel medzi určeným a plateným výživným za obdobie, počas ktorého otec svoju vyživovaciu povinnosť na maloleté deti neplnil. Otec maloletých detí v písomnom vyjadrení síce poukazoval na niektoré plnenia súvisiace s výdavkami na maloleté deti realizoval v období, v ktorom svoju vyživovaciu povinnosť na účet matky neplnil; proti výroku o zročnom výživnom však odvolanie nepodal.

14.2 Ak súd prvej inštancie povolil otcovi maloletých detí splácať bežné výživné v splátkach, nemožno bez ďalšieho konštatovať, že takéto rozhodnutie je nesprávne, prípadne nezákonné. Súd v otázke povolenia zaplatenia zročného výživného posudzuje možnosti osoby povinnej z vyživovacej povinnosti zaplatenia zročného výživného jednorazovo, prípadne v splátkach; ak dospeje k záveru, že je dôvod povolenia zaplatenia zročného výživného v splátkach, zväží výšku splátky tak, aby to nebolo v rozpore so záujmami osôb oprávnených a aby výška splátka zodpovedala možnostiam osoby povinnej z vyživovacej povinnosti, ktorou je v danom prípade otec maloletých detí. Vo vzťahu k určeniu výšky splátok neexistuje jednoznačné pravidlo, aby bol dlh zaplatený v splátkach do jedného roka; rozhodnutie súdu o výške splátky by malo byť realizovateľné tak aby povinná osoba bola schopná takúto povinnosť plniť bez neprimeraného rizika. A uvedenému napadnuté rozhodnutie okresného súdu zodpovedá, najmä ak súd prvej inštancie povolil otcovi zaplatenie zročného výživného pod hrozbou strany výhody splátok.

14.3 Celkom na výživnom (bežnom a zročnom) bude otec maloletých detí uhrádzať sumu 380,-Eur mesačne; takáto výška plnenia nie je v rozpore s odôvodnenými potrebami maloletých detí a súčasnými príjmovými možnosťami otca. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie pre odvolací súd vyplynulo, že otec maloletých detí síce v rozhodnom období svoju vyživovaciu povinnosť neplnil uhrádzaním výživného k rukám matky, aj v uvedenom období však uhrádzal niektoré náklady spojené so starostlivosťou o maloleté deti, čo matka v podanom odvolaní prehliada. Vzhľadom k tomu, že otec odvolanie voči výške zročného výživného nepodal, odvolací súd na uvedenú skutočnosť (vo vzťahu k výške zročného výživného) prihliadnuť nemohol.

15. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností rešpektuje právo maloletých detí na zachovanie ich vzťahu k obojmu rodičom a prihliada na záujem maloletých detí; najmä na citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o deti s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo maloletých detí na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi (§ 24 ods.4 Zákona o rodine). Tento sa môže realizovať buď prostredníctvom striedavej osobnej starostlivosti, alebo prostredníctvom pomerne široko upraveného práva styku s maloletými deťmi, ak na tom má rodič záujem. Je v záujme maloletých detí, aby sa dospelí rodičia naučili navzájom konštruktívne komunikovať o záležitostiach svojich detí; realizácia styku s druhým rodičom je pre normálny vývoj dieťaťa a jeho celkovú životnú situáciu veľmi dôležitá. Rodičovské práva a povinnosti patria obojmu rodičom.

15.1 Pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletými deťmi, okresný súd o nej rozhodol výrokmi V., VI. a VII., keď vo výroku V. upravil široko upravil styk otca s maloletými deťmi počas bežného kalendárneho roka ako aj počas prázdninových a sviatočných období, keď sa nerealizuje školská dochádzka. Výrokom VI. upravil miesto, v ktorom je otec oprávnený maloleté deti prevziať a povinný maloleté deti odovzdať; výrokom VII. matke uložil povinnosť maloleté deti na styk s otcom riadne pripraviť a otcovi styk s maloletými deťmi umožniť. Aj keď odvolateľka odvolaním napadla len piatu výrokovú vetu rozsudku okresného súdu, z obsahu odvolania a povahy úpravy styku je zrejmé, že výroky VI. a VII. Sú vo vzťahu k výroku V. výrokmi závislými (bez úpravy rozsahu styku niet dôvodu ukladať matke povinnosť maloleté deti na styk s otcom pripraviť, styk mu umožniť a upravovať miesto, na ktorom si rodičia maloleté deti odovzdajú). Navyše, matka maloletých detí v odvolaní navrhla, aby súd styk otca s maloletými deťmi zakázal. Odvolací súd preto podrobil odvolaciemu prieskumu aj šiestu a siedmu výrokovú vetu napadnutého rozhodnutia.

15.2 Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že tento okrem nedostatočnej komunikácie rodičov a narušených vzťahov prihliadal na vek maloletých detí, ich denný režim, zdravotný stav, plnenie školských povinností; zohľadnil aj mimoškolské aktivity a záujmy detí, ako aj osobné sociálne, ekonomické a bytové pomery otca a plnenie jeho pracovných povinností. Je zrejmé, že súd prvej

inštalácie vychádzal aj zo záverov znaleckého posudku a v zásade sa vysporiadal aj so všetkými námietkami, ktoré vo vzťahu k úprave styku v podanom odvolaní uviedla matka, ktorá namietala neskúmanie bytových pomerov otca najmä či bývanie otca má trvalý charakter; zároveň tvrdila, že otec je nespoľahlivým rodičom, ktorý popiera zdravotný stav maloletých detí a nevhodnosť programu, ktorý otec v rámci styku s maloletými deťmi pripravuje a realizuje.

15.3 Odvolací súd v zhode so závermi okresného súdu konštatuje, že maloleté deti sa narodili mimo manželstva rodičov, ktorí v čase rozhodovania súdu prvej inštalácie už v partnerskom vzťahu nežijú, čo bolo v konečnom dôsledku dôvodom, pre ktorý otec maloletých detí žiadal upraviť výkon rodičovských práv a povinností k maloletým. Súd prvej inštalácie vykonal rozsiahle dokazovanie, a to aj v otázke úpravy styku, prihliadal na závery znaleckého posudku č. 8/2020 znalkyne PhDr. Marty Halašovej, PhD., ktorú vyslúchol aj na pojednávaní.

15.4 Zo znaleckého posudku vyplýva analýza vzájomných citových vzťahov medzi maloletými deťmi a rodičmi; znalec zistil, že „u maloletej O. sú vzťahy k rodičom oslabené, vzťahovo je odklonená k rovesníkom; matku opisuje skôr pozitívne, preferuje ju, vníma ju ako najdôležitejšiu osobu v rodine; otca posudzuje kriticky, vyjadruje sa o ňom až dehonestujúco“. Maloletý K. „má intenzívny, určujúci vzťah k staršej sestre, čo signalizuje u maloletého neistotu v jeho vzťahu k rodičom, ktorých vníma skôr ambivalentne; má potrebu ochrany zo strany obidvoch rodičov; preferuje skôr svojho otca“. Maloletá O. „nad kontakt s otcom vymedzuje svoje predstavy a mimoškolské aktivity; pre kontakt s ním vymedzuje čas potrebný pre jej dopravu na krúžky, čo chce sama regulovať a očakáva, že otec sa bude jej predstavám a chceniu prispôsobovať“; maloletý K. „chce bývať u svojej matky a stretávať sa s otcom tak, ako je tomu doteraz“. Znalkyňa odporučila pri zverení maloletých detí do starostlivosti matky „do času, kým otec nebude mať vlastné bývanie upraviť styk maloletých detí s otcom na každý druhý víkend v sobotu a nedeľu popoludní od 14:00hod. do 18:00hod. a v jeden deň v bežnom týždni od 15:00hod. do 18:00hod.. Otec by mal v záujme spoločných maloletých detí rešpektovať dobré rady matky ohľadne stravovania detí; mimoškolské aktivity detí nesmú mať prioritu pred kontaktom otca s deťmi. V prípade, že otec bude mať vlastné bývanie, možno odporúčať styk otca s maloletými deťmi každý druhý víkend od piatku popoludní do nedele popoludní, sviatky, voľná a prázdniny porovnateľne“. Na záveroch uvedených v znaleckom posudku znalkyňa zotrvala aj v rámci svojho výsluchu na pojednávaní.

15.5 Pokiaľ ide o úpravu styku odvolací súd zdôrazňuje, že rodičovské práva a povinnosti obaja rodičia; pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletých detí (§ 28 ods.2 Zákona o rodine). Rozhodnutím o úprave výkonu rodičovských práv a povinností súd prvej inštalácie rozhodol len o rozsahu výkonu rodičovských práv a povinností pokiaľ ide o otázku zverenia maloletých detí do starostlivosti jedného z rodičov, úprave vyživovacej povinnosti rodiča, ktorému maloleté deti do osobnej starostlivosti zverené neboli a o úprave styku. Otcovi maloletých detí súd prvej inštalácie nepozastavil výkon rodičovských práv (§ 38 ods.1), jeho rodičovské práva neobmedzil (§ 38 ods.2) a ani ho rodičovských práv k maloletým deťom nepozbavil (§ 38 ods.4 Zákona o rodine). V súvislosti s uvedeným súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností musí rešpektovať právo maloletých detí na zachovanie ich vzťahu k obidvom rodičom; prihliada pritom na najlepší záujem maloletých detí; maloleté deti majú právo na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávného osobného styku s oboma rodičmi. Rodičia majú nie len povinnosť zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti, ale aj právo sa na takejto starostlivosti, pokiaľ možno rovnocenne, podieľať.

15.6 Uvedenými princípmi podporenými závermi znaleckého dokazovania sa okresný súd riadil, pokiaľ rozhodol o úprave styku počas bežného kalendárneho roka a počas prázdninových a sviatočných období.

15.7 Matka maloletých detí namietala bytovú otázku otca, ktorú otec maloletých detí nepreukázal, najmä nepredložil nájomnú zmluvu. Odvolací súd zdôrazňuje, že pred rozhodnutím súdu prvej inštalácie bola kolíznym opatrovníkom vypracovaná správa (zo dňa 15.07.2020) zo sociálneho zisťovania, ktoré bolo vykonané v domácnosti otca (čl. 487 spisu), z ktorej vyplýva, že otec maloletých detí býva v trojizbovom byte, ktorá má od mája 2020 v nájme a konštatoval, že maloleté deti majú v domácnosti otca vytvorené vhodné podmienky na zdravý psychický a fyzický vývin; v čase sociálneho zisťovania bola hygiena a poriadok na veľmi dobrej úrovni. Nájomnú zmluvu predložil otec maloletých detí až po rozhodnutí súdu prvej inštalácie, nájomný vzťah je uzavretý na dobu určitú do 30.04.2021 s možnosťou opätovného predĺženia nájomného vzťahu.

15.8 Okresný súd sa v napadnutom rozhodnutí zaoberal aj otázkou spôsobu trávenia času otca s maloletými deťmi, ktorý má byť podľa odvolacích tvrdení matky nevhodný. Súd prvej inštancie apeloval na otca, „aby venoval pozornosť predstavám a túžbam maloletých detí ohľadom spoločne stráveného času, vytvoril pre deti pútavý a pestrý program tak, aby maloleté deti radi trávil s otcom čas, tešili sa na spoločné stretnutia“. Na tento apel okresného súdu odvolací súd poukazuje a v celom rozsahu sa s ním stotožňuje. Odvolací súd dodáva, že nie je úlohou súdu určiť otcovi maloletých detí konkrétny a detailný program trávenia spoločného času s maloletými deťmi. Otec však musí prihliadať na bežný denný režim maloletých detí, ich povinnosti, ktoré už v detskom veku majú (školské povinnosti, príprava na vyučovanie), ich záujmy, ktoré napriek nízkemu veku prejavujú (krúžok a turnaje karate). Musí prispôbovať program aj tomu, že 6 ročný syn má prirodzene iné predstavy trávenia času ako 12 ročná dcéra, vytvorenie vhodného programu pre jedno dieťa môže byť „nudou“ pre dieťa druhé. Ak sú niektoré aktivity vhodné pre staršiu dcéru, pre mladšieho syna môžu byť výslovne nevhodné. Práve hľadanie a vytváranie spoločného programu pre všetkých troch, otca, dcéru a syna, môže byť a aj je v každom rodičovskom vzťahu náročné; aj uvedená skutočnosť bola dôvodom, pre ktorý súd prvej inštancie nariadil výchovné opatrenie, najmä ak spôsob trávenia času otca s maloletými deťmi je matkou neustále namietaný. Odvolací súd je však aj toho názoru, že otec maloletých detí musí v starostlivosti o maloleté deti znovu nadobudnúť prirodzené zručnosti, v priebehu konania bol z dôvodov, ktoré neboli na jeho strane a ktoré sa nepotvrdili, vylúčený z pravidelného a rovnocenného styku s maloletými deťmi, ktorý sa buď nerealizoval vôbec, alebo len v prítomnosti matky alebo len na obmedzený čas. Odvolací súd pokiaľ ide o tvrdené nedostatky výchovy maloletých detí dodáva, že sa javí, že matka maloletých detí nie je spokojná s akýmkoľvek programom, ktorý otec maloletých detí pre ne vytvorí, rodičia maloletých detí majú diametrálne odlišné názory na výchovu maloletých detí. Z časti je to pochopiteľné, ale maloleté deti majú možnosť okrem ženského vzoru poznať aj mužský vzor, ktorý je najmä pre maloletého K. pre jeho zdravý vývin potrebný. Otec bude ale musieť dôkladne zvážiť, či a v akom rozsahu povolí maloletému (maloletým deťom) elektroniku, aj keď jej úplný zákaz v dobe rôznych obmedzení v dôsledku situácie so šírením vírusu COVID-19 je otázný.

15.9 Popieranie zdravotných obmedzení maloletých detí otcom bolo nosnou témou celého konania pred súdom prvej inštancie; matka maloletých detí v odvolacom konaní poukazuje na ďalšie otcove excesy, pokiaľ ide o stravovanie maloletých detí. V prevažnej miere však ide iba o tvrdenia matky, ktorá je kritická k čomukoľvek, čo otec maloletých detí urobí, resp. neurobí. Odvolací súd poukazuje na odporúčania súdu prvej inštancie, ktorý apeloval na otca, „aby prijal rady matky ohľadom stravovacích obmedzení maloletých detí, tieto neznevažoval a nezľahčoval, s prihliadnutím, že tieto boli potvrdené aj odborníkmi, ale aj samotnými maloletými deťmi, ktoré ich považujú za prospešné, čo považuje súd za dôležité aj z dôvodu, aby matka nadobudla pocit istoty a dôvery voči nemu, ohľadom schopnosti výkonu starostlivosti o maloleté deti. Taktiež sa obracia na matku, aby nadmerným kritizovaním a trvaním na stravovacích obmedzeniach neznevažovala pozíciu otca v očiach maloletých detí, nakoľko bolo preukázané aj samotnými lekáorskými odborníkmi, v danom prípade neboli potvrdené u maloletých detí alergie, ale len formy intolerancie na určité druhy potravín, a teda v prípade ich ojedinelých vybočení zo stravovacích obmedzení maloletých detí zo strany otca, tieto riešila na úrovni rodičov“. S prihliadnutím na obsah sporu, rozsah vykonaného dokazovania a obsah skutkových zistení odvolací súd sa s týmito odporúčaniami súdu prvej inštancie stotožňuje, otázka stravovania maloletých detí je viac otázkou vzájomnej dôvery rodičov, ktorí sú aj v tejto otázke v zásadnom rodičovskom a výchovnom konflikte. V súčasnej dobe podľa názoru odvolacieho súdu otcovi maloletých detí nič nebráni kontaktovať ošetrojúceho lekára maloletých detí v záujme zistenia a presvedčenia sa o zdravotnom stave maloletých detí, ich potravinovej intolerancie; takýto postup otca z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie nevyplýva. Po riadnom oboznámení sa so zdravotným stavom maloletých detí by otec maloletých detí mal využiť dostupné informačné zdroje, prípadne odborníkov na stravovanie, aby nielenže nebolo možné mu nič vo vzťahu k stravovaniu maloletých vytykať, ale aby, a to spolu s matkou, nastavili spoločne jednotný spôsob zabezpečenia stravovania maloletých detí. Ješitné zotrvávanie ktoréhokoľvek rodiča maloletých detí na vlastnom, jedinečnom a jedinom správnom názore, nie je súladné s najlepším záujmom maloletých detí, ktorým je ich zdravý fyzický a psychický vývoj.

15.10 Matka maloletých detí napokon namietala, že v konaní pred súdom prvej inštancie žiadne z maloletých detí neprejavilo pranie stretávať sa s otcom v širšom rozsahu než v rozsahu niekoľkých hodín bez prespatia. Uvedené tvrdenie nemá samo o sebe relevanciu k zmene alebo zrušeniu rozhodnutia okresného súdu o úprave styku. Takýto postoj maloletých detí môže mať pôvod aj v

pomerne dlhom období, kedy bol otcovi styk s maloletými deťmi odopieraný, umožňovaný len v prítomnosti matky, prípadne len v krátkom časovom rozsahu, a to z dôvodov, ktoré neboli na strane otca resp. z dôvodov, ktoré v trestnom konaní (kde podozrivou bola osoba odlišná od otca) potvrdené neboli. Nielen maloleté dieťa má právo na výchovu a starostlivosť zo strany rodičov a právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi; rodič má rovnako právo podieľať sa na zabezpečovaní starostlivosti o maloleté deti. Je neprijateľné, aby dieťaťu vyhovovalo také stretávanie sa s otcom, keď ho dovezie na a odvezie z tréningového procesu a toto bolo druhým rodičom tolerované. Samozrejme, v rámci širšej úpravy styku je nevyhnutné, aby najmä počas prázdninových období otec maloletých detí prihliadal na nimi prejavené potreby a túžby, ktorými v súčasnosti nepochybne sú spojené (aj) športové sústreďenia.

15.11 K úprave styku odvolací súd napokon uzatvára, že matkou navrhovaný zákaz styku aj vzhľadom na dostatočné dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie nepovažuje za nový návrh v odvolacom konaní ale iba o návrh týkajúci sa rozsahu styku otca s maloletými deťmi.

16. Odvolaním bol napadnutý aj výrok rozsudku okresného súdu, ktorým tento rodičom a maloletým deťom uložil povinnosť podrobiť sa poradenskému procesu. Pokiaľ ide o výchovné opatrenie podľa ustanovenia § 37 ods.2 písm. d) Zákona o rodine, z jeho charakteru vyplýva, že takéto výchovné opatrenie môže súd uložiť aj bez návrhu; súhlasným tvrdením rodičov, ktorí žiadali, aby bolo výchovné opatrenie uložené iba im, nie je súd viazaný. Odvolací súd sa s prihliadnutím na vykonané dokazovanie a závery znaleckého posudku stotožnil s potrebou podrobenia sa poradenskému procesu aj s maloletými deťmi; u oboch detí boli zistené znaky neurotického prežívania, u O. destabilizácia psychiky. Maloletá O. je odklonená vo vzťahových otázkach k rovesníkom; maloletý K. má určujúci vzťah k staršej sestre. Už uvedený záver znaleckého posudku nasvedčuje, že aj vzťahy rodič-dieťa sú narušené a tieto vzťahy sa pretrvávajúcim ostrým konfliktom rodičov oslabujú. Preto je dôležité aby účastné poradenského procesu boli aj maloleté deti, osoba vykonávajúca poradenský proces nepochybne zväží rozsah, akým budú maloleté deti do poradenského procesu zahrnuté; na takéto rozhodnutie bude mať nepochybne vplyv aj to, ako k poradenskému procesu za účelom napravenia rodinných vzťahov, pristúpia obaja rodičia. Aj v tomto smere považoval odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne.

17. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch ako vecne správny postupom podľa § 387 ods.1, ods.2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil; nezistiac dôvody pre jeho zmenu alebo zrušenie, a to aj v závislých vecne správnych výrokoch a závislom výroku o nároku na náhradu trov konania, keď súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p..

17.1 Rozsudok okresného súdu vo výrokoch I., IX. a v časti výroku II., ktorým súd prvej inštancie zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, ostal odvolaním nedotknutý.

18. Pri rozhodovaní o trovách konania odvolací súd aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Nezistil žiadne také skutočnosti, pre ktoré by bol spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z jeho účastníkov.

19. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, veta druhá C.s.p.). Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).